

Asia: VN/24520/2023

Uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunnonantajan organisaatio

Valtion viranomainen

2. Pidätkö hallituksen esitysluonnoksen 3 luvussa kerrottuja tavoitteita kannatettavina?

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita:

-

3. Päästäänkö esitetyillä muutosehdotuksilla esityksen tavoitteisiin?

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita:

Sosiaalihuoltolain ja vammaispalvelulain suhdetta tulisi selventää etenkin niiden palveluiden kohdalla, jotka ovat sekä sosiaalihuoltolaissa ja vammaispalvelulaissa, esimerkiksi liikkumisen tuki ja asumisen palvelut. Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut ovat määrärahasidonnaisia ja on riski, että kyseinen asiakasryhmä jää ulkopuolelle ensisijaisen lainsäädännön mukaisista palveluista.

4. Ovatko ensisijaisen lainsäädännön mukaisten palvelujen ensisijaisuutta korostavat säännökset mielestänne kannatettavia? (Vammaispalvelulain 2 §)

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Esityksessä tulisi olla selkeää, miten uutta vammaispalvelulakia sovelletaan jo vammaispalvelujen piirissä oleviin asiakkaisiin. Palvelutarpeen arvio tehdään uuden lain perusteella huomioiden lain siirtymäajat.

5. Onko elämänvaiheessa tavanomaisesta poikkeavaa tarvetta koskeva säännösehdotus mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §)

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Elämänvaiheen tavanomaisen tarpeen määrittely on haastavaa, käsite ei ole riittävän yksiselitteinen. Soveltaminen ja palvelutarpeen arviointi tulee olemaan vaikeaa. Tässä on riski mielivallalle. Laissa olevan sääntelyn tulisi olla siinä määrin täsmällistä, että sääntelyllä annetaan riittävä ennustettavuus viranomaistoimistaan.

6. Onko asiakkaan edun ja maksuttomuuden suhdetta koskeva tarkennus mielestänne kannatettava? (Sosiaalihuoltolain 4 §)

kyllä

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Etelä-Suomen aluehallintoviraston havaintojen mukaan palvelujen maksuttomuuden vaikutus palvelujen myöntämiseen on ollut vaihtelevaa. Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että asia on selkeytetty hallituksen esityksessä, mikä lisää asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua.

7. Onko asiakasmaksulain säännöksiä täydentävä niin sanottu suojasäännös mielestänne kannatettava? (Vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momentti)

kyllä osin

Voit halutessasi esittää huomioita tai lisätä muutosehdotuksen:

Olisi hyvä selkeyttää vammaispalvelulain 2 §:n 4 ja 5 momenttien suhdetta ja eroavuutta asiakasmaksulain 11 §:stä.

8. Voit halutessasi esittää muita huomioita esityksestä:

Laissa on väljyyttä lakipykälien tulkitsemiseksi eikä laki anna sen soveltajille riittävää tukea päätöksentekoa varten.

Aluehallintovirasto pitää tärkeänä, että THL:n ylläpitämää vammaispalvelujen käsikirjaa päivitetään ajantasaisesti, mikä helpottaa lain tulkintaa. Ajantasainen tieto on hyvä olla yhdessä paikassa ja vammaispalvelujen käsikirja on tunnettu ja laajasti käytössä. Tiedon keskittämien yhteen paikkaan edistää myös asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua ja palvelujen järjestämistä asiakkaiden yksilöllisten tilanteiden ja palvelutarpeiden mukaisesti.

Mäkipää Mirka

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto - Etelä-Suomen -, Itä-Suomen, Lapin-,
Lounais-Suomen ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoto osallistuneet
lausunnon antamiseen